

BOD PÉTER ORSZÁGOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI VERSENY

2014/2015. tanév

Megyei/budapesti forduló

I. kategória, 7-8. évfolyam

2015. március 2. hétfő 10.00

versenyző példánya

A versenyző tanuló kódszáma:

--	--	--	--

Elérhető pontszám: 142

Kedves Versenyző!

Munkádhoz most csak az eddig tanult könyvtárhasználati tudásodra lesz szükség. A feladatok megoldásához nem kell használni semmilyen egyéb információforrást.

A feladatlapot tollal töltsd ki, javításhoz ne használj sem kitörlőt, sem egyéb eszközt. A tévesztést áthúzással jelöld!

A feladatok megoldására 90 perc áll a rendelkezésre.

A versenyző kódja:

--	--	--	--

1. Tedd betűrendbe a műveket címük alapján, sorszámozással jelöld!

	a) A barlanglakókról, nevezetesen a magyarhoni lakott barlangokról / Rómer Flóris. - [Budapest] : [s.n.], [s.a.]. - p. [2] 111-145 [1] p., 2 t. ; 40 cm
	b) Díszlapok a római könyvtárakban őrzött négy Corvin-codexből / [kiad. és bev. Rómer Flórián] ; lefényképezte a vaticáni zsinaton jelenvolt magyarországi püspöki kar. - Pest : Athenaeum Ny., 1871. - [8] fol., 16 t. ; 46 cm
	c) Régi falképek Magyarországon / Rómer Ferencz Flóris. - Budapest: Eggenberger, 1874 Budapest: Athenaeum Ny. - 170 p., 14 t. ; 37 cm. -
	d) Egyház, műveltség, történetírás / Rómer Flóris, Ipolyi Arnold, Fraknoi Vilmos. - [Budapest] : Fapadoskonyv.hu, 2010. - 389 p. ; 21 cm
	e) Magyarország Földmivelőihöz! / Rómer Flóris. - Pesten : Nyomatott Emich Gusztáv magy. akad. nyomdásznál, 1866. - [2] p. ; 30,5 cm
	f) Ráth Károly emlékezete / Rómer Flóris. - Pest : Akadémia, 1869. - 25, [1] p. ; 22 cm.
	g) Kiadatlan római feliratok: az előbbi kötetekben közlöttek folytatásául / Rómer Flóris Ferencz.: Budapest : Athenaeum Ny., 1875.
	h) Pannónia területén Magyarországon fennmaradt néhány római várnáról / Rómer Flóris. - Pest: Eggenberger, 1862 Pest : Emich Ny. - 21 p., 2 t. ; 36 cm
	i) Kirándulás a kertzi apátságához Erdélyben / Rómer Flóris. - [Budapest] : [Szerző], [1877]. - 11 p. ; 35 cm
	j) Adalék a budai várnak törökfoglalás előtti helyszíneléséhez / Rómer Flóris. - [Budapest] : [Szerző], [1877]. - 13 p. ; 35 cm
	k) Észak-nyugati utam / Rómer Flóris. - Budapest : Akadémia, 1879. - 23, [1] p. ; 22 cm.
	l) Pannonia térképe / kész. Rómer Flóris. - [Budapest] : [Egyetemi Ny.], 1873. - 1 térkl. : könyomat ; 26,3x26 cm
	m) A Buda környékén felásott római sírokról / Rómer Flóris. - Pest : Emich Ny., 1864. - p. 101-124., 1 t. ; 37 cm

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	

A versenyző kódja:

--	--	--	--

2. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Leletet találtam, mit tegyek?

Bárkivel előfordulhat, hogy földmunkavégzés során régészeti leletet talál, akár hétköznapi kertásás, szántás, faültetés vagy építkezés során (alapásás, útépités, közműfektetés). Ilyen esetben található edénytöredékeket, csontokat, fémtárgyakat, melyek jelzik a régészeti lelőhelyet. A régészeti lelőhelyek nagy része ilyen véletleneknek köszönhetően válik ismertté. Amennyiben ez előfordul a lelet megtalálójának kötelessége, hogy a földmunkát az érintett részeken abba hagyja, az előkerült leleteket biztonságba helyezze és értesítse az illetékes Múzeumot. „Nem érdemes – és tilos! – a megbolygatott helyszínen “tovább kutatni”, turkálni, leleteket keresni, mert ezzel alkalmasint több kárt csinálnánk, mint hasznot, melleleg ez veszélyes is lehet.”

Győr-Moson-Sopron Megye területén megyei hatókörű illetékességgel a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum rendelkezik. Mosonmagyaróvár és környékének településein a Hansági Múzeum (9200 Mosonmagyaróvár, Fő utca 19., www.hansagi.gymsmuzeum.hu) rendelkezik régészeti gyűjteménnyel, valamint a Soproni Járás területén pedig a Soproni Múzeum (9400 Sopron, Fő tér 8., www.muzeum.sopron.hu).

Leletet kaphatunk ajándékba, örökölhetünk is vagy találhatjuk is a véletlennek köszönhetően, tehát sokféleképp juthatunk hozzá akár legális úton is. A leletek birtoklása tehát nem törvénybe ütköző, viszont a célzott gyűjtés, kutatás régészeti lelőhelyen szigorúan tilos. A leletek legmegfelelőbb őrzési helye a Múzeumban van, itt állnak rendelkezésre olyan szakemberek, akik a leletek meghatározását, tisztítását, konzerválását szakszerűen el tudják látni. Szakértő kezek hiányában a leletek hetek, hónapok, de bizonyos anyagúak akár napok alatt is teljesen tönkre mehetnek, megsemmisülhetnek. Érdemes tehát a leleteket felajánlani egy Múzeumnak. Ha ismerjük előkerülésük pontos lelőhelyét, feltétlen közöljük azt is, hiszen így akár egy új lelőhely ismertté válásához is hozzá járulhatunk.

Forrás:

<http://romer.hu/regeszet/leletet-talaltam-mit-tegyek/> [utolsó letöltés: 2014.december 27.]

a) Add meg pontosan, a Sopron környékén talált leletet hol kell bejelenteni?

.....
.....

b) Milyen adatot kell megadni, ha bejelentünk egy régészeti leletet?

.....

c) Mely környéken talált leleteket kell bejelenteni a Hansági Múzeumban?

.....

14.

15.

16.

17.

18.

19.

A versenyző kódja:

--	--	--	--

d) Készítsd el egy folyóirat címlapját, amelyben a fenti cikk helyet kaphatna! Szerepeljen a címlapon minden fontos adat, amely egy folyóiratot jellemez, majd írd a címlap mellé, melyik adatra gondoltál! Pl: Archeológiai Értesítő \implies a folyóirat címe

20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	
28.	
29.	
30.	
31.	

A versenyző kódja:

--	--	--	--

3. a) Tanulmányozd alaposan az 1. számú mellékletben található weboldalakat, majd töltsd ki a táblázatot!

1.	Erre a szóra kattintok, ha a kezdőlapra szeretnék visszajutni.	
2.		YouTube
3.	Itt én is készíthetek saját alkotásokat.	
4.	Könyvet keresek Rómer Flóristól, ide kattintok.	
5.	A legújabb ásatások érdekelnek, ide kattintok.	
6.	Erre a szóra kattintok, ha a kiállítás nyitva tartási ideje, a jegyár és az elérhetőség érdekel.	
7.		linkgyűjtemény

32.	
33.	
34.	
35.	
36.	
37.	
38.	
39.	
40.	
41.	

- b) Válaszolj az 1. számú mellékletben található weboldalak segítségével az alábbi kérdésekre!

1. Mi az aktuális kiállítás címe?

.....

2. Meddig látogatható az aktuális kiállítás?

.....

3. Hol található Győrben a múzeum?

.....

A versenyző kódja:

--	--	--	--

4.	<p>a) Töltsd ki a táblázatot a tanult kézikönyv típusok/fajták nevével!</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%; padding: 5px;">1. A 2. számú melléklet ilyen típusú kézikönyvből származik.</td> <td style="width: 40%;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">2. Ezt a kézikönyvet használnád, ha a régészet irodalmáról szeretnél tájékozódni.</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">3. A prépost szó jelentését keresed, ebből a kézikönyvből megismered a szó értelmét, sőt példamondatokat, irodalmi idézeteket, is találhatsz benne kiegészítésül.</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">4. Kíváncsi vagy a Bakony nevének eredetére, ezért ilyen típusú kézikönyvet keresel.</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">5. Minden érdekel az őslénytanról, ehhez a kézikönyvfajtához fordulsz segítségért.</td> <td></td> </tr> </table>	1. A 2. számú melléklet ilyen típusú kézikönyvből származik.		2. Ezt a kézikönyvet használnád, ha a régészet irodalmáról szeretnél tájékozódni.		3. A prépost szó jelentését keresed, ebből a kézikönyvből megismered a szó értelmét, sőt példamondatokat, irodalmi idézeteket, is találhatsz benne kiegészítésül.		4. Kíváncsi vagy a Bakony nevének eredetére, ezért ilyen típusú kézikönyvet keresel.		5. Minden érdekel az őslénytanról, ehhez a kézikönyvfajtához fordulsz segítségért.		<p>42.</p> <p>43.</p> <p>44.</p> <p>45.</p> <p>46.</p> <p>47.</p> <p>48.</p> <p>49.</p> <p>50.</p> <p>51.</p> <p>52.</p> <p>53.</p> <p>54.</p> <p>55.</p> <p>56.</p>	
1. A 2. számú melléklet ilyen típusú kézikönyvből származik.													
2. Ezt a kézikönyvet használnád, ha a régészet irodalmáról szeretnél tájékozódni.													
3. A prépost szó jelentését keresed, ebből a kézikönyvből megismered a szó értelmét, sőt példamondatokat, irodalmi idézeteket, is találhatsz benne kiegészítésül.													
4. Kíváncsi vagy a Bakony nevének eredetére, ezért ilyen típusú kézikönyvet keresel.													
5. Minden érdekel az őslénytanról, ehhez a kézikönyvfajtához fordulsz segítségért.													
	<p>b) Írd le a lexikon fogalmának meghatározását!</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>												
	<p>c) Sorold fel, milyen segítségekkel tudsz a lexikonban tájékozódni!</p> <p>.....</p> <p>.....</p>												
	<p>d) Írd le, hogyan hívjuk a 2. számú melléklet bekarikázott részeit!</p> <p>1. Rómer.....</p> <p>2.</p> <p>3. →.....</p> <p>4. ~.....</p>												
	<p>e) Egészítsd ki az alábbi mondatban található jelet a megfelelő szavakkal! (Használd a mellékletet a megoldáshoz!)</p> <p>„ ~ fedezte föl a remetineczi (Varasd vm.) halkövéletek telepét”</p> <p>„ fedezte föl a remetineczi (Varasd vm.) halkövéletek telepét”</p>												

A versenyző kódja:

--	--	--	--

f) Állapítsd meg a 2. számú melléklet segítségével, igazak vagy hamisak az alábbi állítások Rómer Flórisról! Írd a megfelelő helyre állításodat, i/h betűt használj!

Állítások	i	h
1. Kazicz Ferencsel együtt Kufstein várában raboskodott.		
2. A Bakonyban, majd a Vértesben, Nógrádban és a zalai Balatonparton növényeket gyűjtött.		
3. A magyar művészettört alapító triászának tagja volt.		
4. Részt vett a budai vár ostromában.		
5. 1866-ban szervezte meg a budapesti nemzetközi ősrégészeti és embertani kongresszust.		

g) Írd le a kézikönyv pontos címét, amelyben megkeresnéd a triász szó magyar jelentését!

.....

5. a) Pótold a rekordok raktári jelzetét, használd az alábbi raktári jelzetek közül a megfelelőt!

R 90	930.8	260	920	943.9	560	908
	R 80	R 80	Sz 99	R 80	B 14	R 80

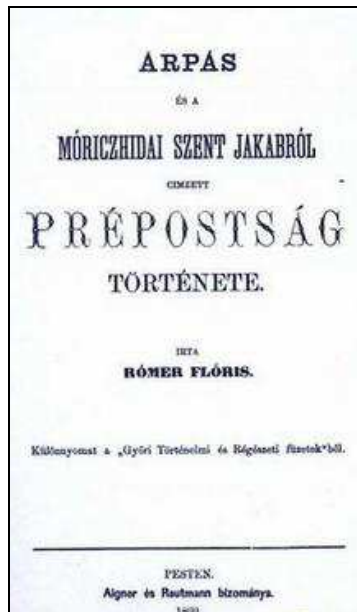
b) Pótold a rekordok hiányzó adatait a könyvborítók segítségével!

c) Válaszolj a rekordok segítségével! A rekord sorszámát (lehet több is) írd a kérdés, állítás mellé a pontozott vonalra!

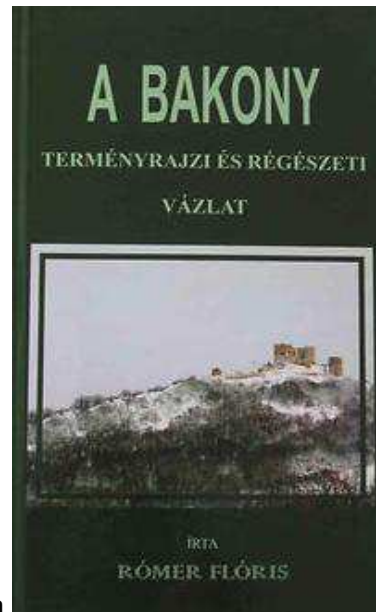
1. Melyik dokumentumot vehette kézbe Rómer Flóris is? ...
2. A dokumentum egy sorozat tagja: ...
3. A dokumentumot illusztrációk színesítik: ...
4. A mű hasonmás kiadás: ...
5. A kötet névmutatót tartalmaz: ...
6. A Zirci-medence őskori élővilága érdekel, ezt a dokumentumot vennéd kézbe: ...
7. A mű időszaki kiadvány: ...
8. Kíváncsi vagy rá, milyen iskolákban tanult Rómer Flóris: ...
9. Kíváncsi vagy rá, milyen előadást hallottak a tudósok 1871. áprilisában Rómer Flóristól: ...
10. A dokumentumot levetíthetnéd az osztályban is: ...
11. A kötetet egy intézmény adta ki: ...
12. A kötet megjelenési helye Veszprém: ...
13. A kötet olyan lapok is vannak, amelyek csak egyik oldalukon számozottak: ...

A versenyző kódja:

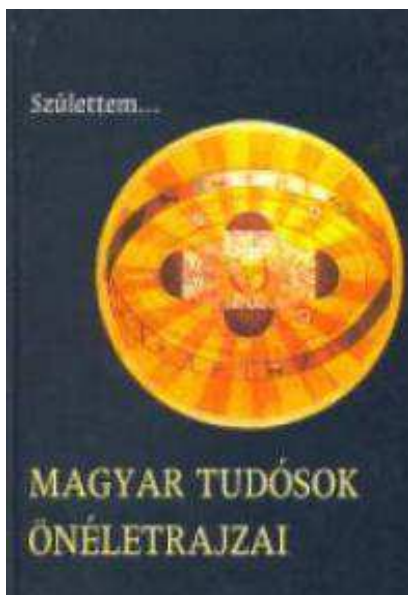
--	--	--	--

1. ábra

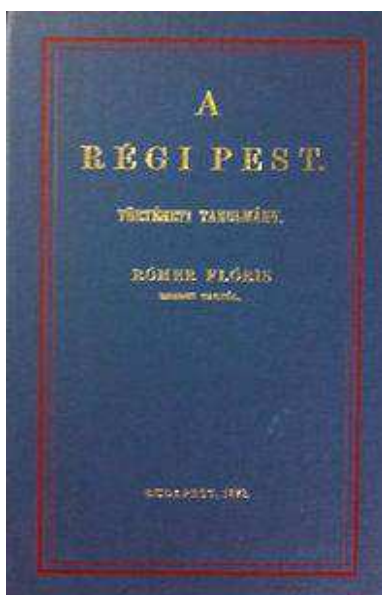
2. ábra

3. ábra

4. ábra

5. ábra

6. ábra

A versenyző kódja:

--	--	--	--

1. Elsődleges szerző: Rómer Flóris (1815-1889) Főcím: Árpás és a Móriczuidai Szent Jakabról címzett prépostság története Szerzőségi közlés: Megjelenés helye: Pesten Kiadó: Aigner és Rautman bizománya Megjelenés éve: 1869 Terjedelem: 107 p. Méret: 23 cm Illusztráció: ill. Kötés: kötött Raktári jelzet:	85.	
	86.	
	87.	
	88.	
2. Elsődleges szerző: Rómer Flóris (1815-1889) Főcím: A Bakony Egyéb cím/alcím: Terményrajzi és régészeti vázlat Szerzőségi közlés: Rómer Flóris Megjelenés helye: [Veszprém] Kiadó: Veszprém Megyei Múzeumok Ig. Megjelenés éve: 1971 Terjedelem: 101 p. Méret: 21 cm Illusztráció: ill. Kötés: kötött Tárgyszó: régészet, Bakony Rómer Flóris (1815-1889) (bencés tanár, múzeumőr, régész, természettudós) Raktári jelzet:	89.	
3. Elsődleges szerző: Csiffáry Gabriella (szerk.) Főcím: Születtem... : Szerzőségi közlés: [...gyűjt., kötetet összeáll., névmutatót írta Csiffáry Gabriella] Megjelenés helye: [Budapest] Kiadó: Palatinus Megjelenés éve: 2003 Terjedelem: 645 p. Méret: 22 cm Kötés: kötött ISBN: 963 9380 95 4 ISSN: 1585-6895 Tárgyszó: művelődéstörténet, önéletrajz, tudománytörténet, tudós Kötet adatok rekordjai: Rómer Flóris (1858/59) Raktári jelzet:		

A versenyző kódja:

--	--	--	--

4.

Elsődleges szerző: Rómer Flóris (1815-1889)
További szerzők, közreműködők: Ipolyi Arnold (1823-1886), Fraknói Vilmos (1843-1924)
Főcím: Egyház, műveltség, történetírás
Kiadó:
Megjelenés éve: 1981
Terjedelem: 389 p.
Méret: 21 cm
Kötés: kötött
Ár: 1100,-
ISBN: 963 281 008 2
ISSN: 0209-4177
Kötet adatok rekordjai: A Bakony [részlet], Emlékbeszéd Ráth Károly felett
Mégkésett pályakezdés [Rómer Flóris], Az ősrégi agyagművesség viszonya a történelemhez
Sorozatcím:
Raktári jelzet:

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

5.

Elsődleges szerző: Rómer Flóris (1815-1889)
Főcím:: történeti tanulmány
Egyéb cím/alcím: olvastatott a M. T. Akadémia 1871. april és június 12-ki ülésin
Szerzőségi közlés: Rómer Flóris
Kiadás jelzés: reprint kiad.
Megjelenés helye: [Budapest]
Kiadó: Állami Könyvterjesztő Vállalat
Megjelenés éve: 1988
Terjedelem: 240 p., 3 t.fol.
Méret: 23 cm
Illusztráció: ill.
Megjegyzés: Az 1873-ban Budapesten, az Eggenberger-féle Akad. könyvkereskedés által kiadott mű reprintje
Raktári jelzet:

6.

Cím: A Bakonyi Természettudományi Múzeum ásvány- és fosszília katalógusa "
Megjelenés: Zirc :, 2007
Fizikai jellemzők: 2 DVD-ROM ; 12 cm
Megjegyzés: Főcím a borítóról; Rendszerkövetelmények: Microsoft Net Framework 2.0
Tárgyszó: Fossziliák; katalógusok és gyűjtemények; adatbázisok; Ásványok;
Fossils; Catalogs and collections; Databases; Minerals
Típus: Elektronikus dokumentum
ISBN: 978-963-86984-2-1; 963-86984-2-X
Raktári jelzet:

A versenyző kódja:

--	--	--	--

6. a) Fejtsd meg a keresztrejtvényt!

Meghatározások:

1. A keresés alapja. A könyvtári katalóguscédulák egyik lehetséges besorolási rendje.
2. Sajtóterméknek vagy könyvnek a címet, a szerzőt és más szerzőségi adatokat feltüntető egyik első lapja.
3. Könyvet, vagy más információhordozót (például sajtóterméket) kivitelező, sokszorosíttató személy, vagy vállalkozás.
4. A könyvben és a sajtótermékben a lap alján lévő jegyzet.
5. Betűrendi jel, ami megmutatja a dokumentum helyét a polcon.
6. A könyv elején, vagy végén lévő felsorolás, amely tartalmazhatja a fejezet címeket, oldalszámokat, stb.
7. A dokumentumok szövegében, vagy külön oldalon megjelenített kép, rajz, ábra, térkép, stb.
8. A könyvek végén a szerzők megjelölik a forrásaikat. Könyvjegyzék, irodalomjegyzék.
9. A könyv, kézirat hátoldala.
10. A könyvtári katalógus hagyományos megjelenési formája. A szerző(k), a cím, a megjelenés helye és éve, a kiadó neve szerepelhet rajta.

1.					7															
2.				3																
3.					5															
4.								4												
5.		8																	9	
6.								2												
7.	6																			
8.												1								
9.																				
10.																				

b) Megoldás:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

98.	
99.	
100.	
101.	
102.	
103.	
104.	
105.	
106.	
107.	
108.	

A versenyző kódja:

--	--	--	--	--

c) Határozd meg a megfejtés fogalmát!	109.		
	110.		
	111.		
	112.		
	113.		
	114.		
	d) Írj rá egy példát! Ügyelj a pontos címre!	115.	
		116.	
	e) Írd le a melléklet segítségével, a magazin fontosabb szerzőségi adatait! 1. Címe: 2. Lapszáma: 3. Megjelenés időszaka: 4. Kiadó neve: 5. ISSN száma: 6. Új sorozat alapításának éve: 7. Nyomásért felelős nyomda: 8. Főszerkesztő:	117.	
		118.	
		119.	
		120.	
		121.	
		122.	
9. A tartalomjegyzék alapján, ki írt cikket a <i>Veterán a Szaharában</i> címmel?			
10 Wachslér Tamás cikkjének pontos címe:			

--	--	--	--

FÖLDGÖMB⁺

A MAGYAR FÖLDRAJZI TÁRSASÁG
KÉTHAVONTA MEGJELENŐ MAGAZINJA

Alapítva: 1929 ☉ Új sorozat alapítva: 1999

XI. (XXVII.) évfolyam, 2009/8. lapszám
244. füzet, 2009. november–december

Az új sorozat alapító főszerkesztője:

Dr. Nemerikényi Antal (☉)

Főszerkesztő: Dr. Nagy Balázs

Helyettes főszerkesztők:

Farkas Péter, Dr. Nemerikényi Zsombor

Munkatárs:

Dr. Mari László, Barabás Ambrus

Térképek: Dr. Nemerikényi Zsombor

Tervezőszerkesztő: Heiling Zsolt

Tördelőszerkesztő: Máté Gábor

Korrektor: Márton Béla

Nyomás: Pethő Nyomda Kft.

Kiadó: Heiling Média Kft.

1142 Budapest, Erzsébet királyné útja 125.

Tel.: (1) 231-4040. Fax: (1) 231-4045

E-mail: szerkesztoseg@foldgomb.hu

A kiadásért felel: a kiadó igazgatója

Kommunikációs igazgató:

Vojánszki Katalin. Tel.: (30) 718-4253

E-mail: vk@foldgomb.hu

Értékesítési vezető:

Szabó Katalin. Tel.: (70) 389-8928

E-mail: hirdetes@foldgomb.hu

Terjeszti a Lapker Rt. és alternatív terjesztők

Előfizetés: 1 évre: 5680 Ft

Előfizethető a kiadóban Zimay Viktóriánál

Tel.: (1) 231-4040

E-mail: elofizetes@foldgomb.hu

Romániában előfizethető: www.emk.ro

rendeles@emk.ro Tel.: 0265-314-314

Az előfizetés 2009. évre: 78 lej

Régebbi lapszámaink megvásárolhatók

a kiadóban, vagy alternatív terjesztőinknél.

(Lásd 96. oldall)

Minden jog fenntartva! A magazinban megjelent képeket, ábrákat és szövegeket a kiadó engedélye nélkül tilos közzétenni, reprodukálni, számítástechnikai rendszerben tárolni és továbbadni! Meg nem rendelt fényképeket és kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. A lapban megjelent hírdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget.

HU ISSN 1215-8690

Lapunkat rendszeresen szemlézi
Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

Tartalomjegyzék

- ☉ **PILLANTÁS**
CSOKOLÁDÉ-HEGYEK, CSOKOLÁDÉ NÉLKÜL
- ☉ **PILLANTÁS A MAGASBÓL**
ŐSZI TÁJAK LENGYELORSZÁGTÓL AZ ADRIÁIG
- ☉ **PILLANTÁS**
AZ EURÓPAI ZÖLD ÖV – A VASFÜGGÖNY MENTI
EURÓPAI HATÁRMEZSGYE
- ☉ **PILLANTÁS**
VERESPATAK, 19-21.
- ☉ **REJTŐZKÖDŐ HELYEK**
WACHSLER TAMÁS
MONS SACER – A TANÍTÓ BENCÉSEK
- ☉ KUCSERA MÁRTON
GAME OVER – MAGYAR EXPEDÍCIÓS SIKER
A FÖLD LEGMÉLYEBB BARLANGJÁBAN
- ☉ BOTTLIK ZSOLT
POMÁKFÖLD – A NEMZETI „SENKI FÖLDJÉN”
- ☉ SZIRMAI GÁBOR
VETERÁN A SZAHARÁBAN
- ☉ **HETVEN ÉVE ÍRTA...**
MOTORKERÉKPÁRRAL AZ ÖT VILÁGRÉSZEN
KERESZTÜL
- ☉ **MÁSFÉL MILLIÓ LÉPÉS A FÖLDGÖMBBEL**
SÜTŐ LÁSZLÓ–PIROVICH GERGELY
KERESZTÜL A BÜKKÖN – HEGYEK,
ERDŐK, EMBEREK
- ☉ **REJTVÉNY**
- ☉ BALÁZS ISTVÁN
VADÁSZOK A VÁROS FÖLÖTT – A SÓLYMOK
URALTA BELVÁROSI LÉGTÉR

A versenyző kódja:

--	--	--	--

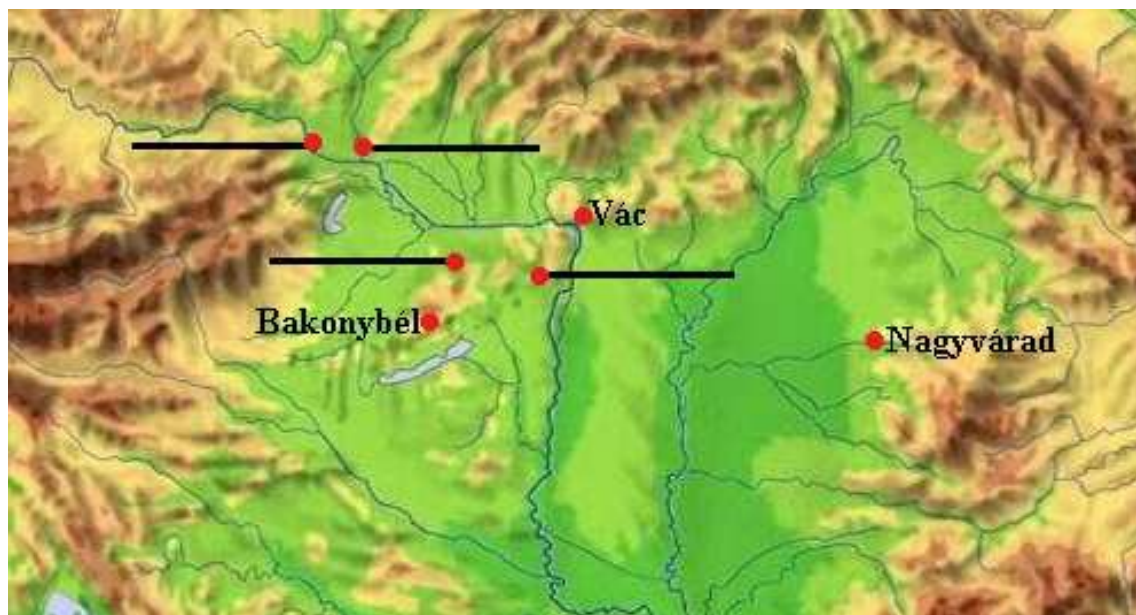
7.	Rómer Flóris életéről és munkásságáról a 16. oldalon olvashatsz. A szöveg <u>figyelmes</u> elolvasása után oldd meg a következő feladatokat! a) Egészítsd ki a mellékelt szöveg alapján a következő állításokat! 1. Rómer Flóris 1815. április 12-én született, és Nagyváradon halt meg 1889. március 8-án. 2. Az 1848-49-es szabadságharcban a magyar hadsereg szolgált. 3. Az Közlemények szerkesztője 1864 – 73 között. 4. Rajzos ma is fontos művészeti forrás 5. A Magyar Társulat alapító tagja. b) Tedd betűrendbe az alábbi helységneveket!	123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138.	

A)	Vác	
B)	<i>Pozsony</i>	
C)	Bakonybél	
D)	Josefstadt	
E)	<i>Pannonhalma</i>	
F)	Olmütz	
G)	Győr	
H)	Nagyvárad	
I)	<i>Buda</i>	
J)	<i>Bécs</i>	

A versenyző kódja:

--	--	--	--

c) Jelöld a dombozati térképen a dőlt betűvel írt helységneveket!

139.	
140.	
141.	
142.	

--	--	--	--	--

ládja. Testük ovális, lapos. Egyedfejlődésük során egyik oldalukra fekszenek, és jobb (ritkábban a bal) oldali szemük fokozatosan a felső helyzetűvé váló bal (ill. jobb) testoldalra helyeződik, a két szem egymás felé, ill. az egyik kicsit előbbre kerül, koponyájuk csontozata is átrendeződik. Felső oldalukon fésűs, az alsón körpikkelyek vannak. Hát- és farok alatti úszójuk fejtől a farokúszóig húzódik. Az Atlanti-ó. ÉK-i részén, az Északi-t. Ny-i részén, a Földközi-t.-ben él a max. 1 m hosszú *óriás rombuszhal* (*Psetta maxima*). Teste megközelítően kör alakú. Felső testoldalának színe környezetétől függően változik, szürkés- v. csokoládébarna, világos-, sárgás- v. sötétbarna, zöldes v. fekete pontokkal, úszóit sötét foltok tarkítják. Fenéklakó, tavasszal és nyáron ívük, az ivadékok a sekélyebb parti vizekben tartózkodnak, 4–6 éves korukban válnak fenéklakókká. Rákokkal, kagylókkal, kis halakkal táplálkozik. A Balti-t. Ny-i részén, az Északi-t.-ben, a La Manche-ban, a Földközi-t.-ben él a *si-ma rombuszhal* (*Scophthalmus rhombus*). Teste ovális, alsó szeme kissé a felső előtt áll, a felső szem előtt kezdődik a hátúszó. Felső oldala ált. homokszínű, szabálytalan eloszlású sötétebb-világosabb foltokkal. Az idősebbek a mély, az ivadékok főként a sekély vizekben tartózkodnak. Apró fenéklakó állatokkal, rákokkal táplálkoznak. Mindkét faj húsát fogyasztják.

Rómer Flóris Ferenc (*1815. ápr. 12. Pozsony, †1889. márc. 8. Nagyvárad): régész, művészettörténész. 1830-tól Benedek-rendi szerzetes volt. Bölcsészdoktorként előbb a győri gimnáziumban, majd 1845-től a pozsonyi akadémián tanított. Az 1848–49-es szabadságharcban a magyar hadsereg utászkarában szolgált, s miután a kapitányi rangig jutott, a bukást követően 8 év börtönre ítélték. Bécsi, olműtzi, majd jوسفstadti raboskodása után 1854-ben szabadult. 1868-tól a pesti egy.-en a régészet magántanára, 1869-től az MNM régiségtárának őre. 1877-ben nagyváradai kanonokká nevezték ki. A bp.-i VIII. Nemzetközi Embertani és Ősrégészeti Tanácskozás egyik főszervezője (1876). Az *Archaeologiai Közlemények* szerkesztője (1864–73), 1868-ban al. és 1872-ig szerkesztette az *Archaeologiai Értesítőt*. A magyar.-i régészetet európai rangra emelte, elsőként alkalmazta a topográfiai-kartográfiai módszert. A hazai őskor-elfordulás alapján vizsgálta az őskor kereskedelmét. Foglalkozott a Csörsz-árok és a hazai sancok kérdésével. Rajzos naplója ma is fontos régészeti, művészettörténeti forrás. A műemlékvédelem úttörője volt Henszlmann I. és Ipolyi A. mellett. A Magyar Történelmi Társulat alapító tagja. Az MTA tagja (l. 1860, r. 1871). F.M. A *Bakony* (1860, fakszimile 1990); *Diszlapok a római könyvtárakban őrzött Corvin-codexről* (1862); *Pozsony régészeti műemlékei* (1865); *Műrégészeti kalauz különös tekintettel Magyarországra I.* (1866); *Őskori műrégészet* (1866); *A Magyar Nemzeti Múze-*

Rómer Flóris Ferenc

um római feliratos műemlékei (1873, fakszimile 1988); *A régi Pest* (1873); *Régi falképek Magyarországon* (1874); *Résultats Généraux du Mouvement Archéologique en Hongrie* (1–3., 1876–86).

Kiad. R. F. jegyzőkönyvei. *Somogy, Veszprém és Zala megye* (sajtó alá rendezte Valtér I., Welladics M., 1999). Irod. Kumlik E.: *R. F. F. élete és működése* (1907).

Romhány: 1. nagyközség Nógrád m.-ben, a Cserhátban, a Lókos-patak mellett, Rétságtól 8 km-re K-re. Körjegyzőségi központ. L: 1962 (1910), 2293 (1990),

Romhány
A Prónay-kastély

2399 (2001). Kerámiaipar (csempé- és padlólapgyártás több üzemben is). Közelében a Dél-hegy (460 m) és a Kók-hegy (360 m), a Bánki- és a Bodonyi-tó. Ún. Rákóczi-fa (kb. 200 éves törökmogyorófa). Késő bronzkori urnatemető; késő bronzkori-kora vaskori telep; kelta pénzek; feltárt Árpád-kori ház; 15. sz.-i templomrom. Első írásos említések (1322, Ruhman) a Romhányi nemeseké volt. A középkorban Felső- és Kis-~ néven két falu. A 15. sz. végén a Ruszkai és Kornis családok birtokolták. A 16. sz. első felében a hódoltság része, a 16. sz. végén a Bornemiszké, majd ismét török uralom alá került. A nógrádi vár visszafoglalása után, 1685 k. szabadult fel. 1710. jan. 22-én itt vívták meg a Rákóczi-szabadságharc utolsó nagy csatáját (→*romhányi csata*). A 19. sz.-ban a Prónay és Géczy, majd a Laszkáry család birtoka volt. 1981–92-ben ~hoz csatolták →*Kétdodony* községet. Volt Prónay-kastély (késő barokk, 1780 k.), kőhid Nepomuki Szt. János-szoborral (barokk, 1780 k.), volt Laszkáry-kúria (klasszicista, 19. sz. eleje; átépítve, 19. sz. vége), r. k. templom (klasszicista, 1836); kétdodonyi magtár (19. sz.; középkori templom falmaradványainak felhasználásával). A Szátokra vezető út mentén kialakított emlékparkban a ~i csata emlékműve (1932).

2. Lipovany <szlovák>: község Szlovákiában, a Cseres-hg. Ny-i részén, Losonctól D-DK-re, a szlovák-magyar határon. L: 296 (szlovák; 2001). Első írásos említése: 1238 (Ruhman). A középkorban Nagy-, ill. Kis-~ néven két községet alkotott. 1554–1594 között a török hódoltsághoz tartoztak, majd miután a török háborúk során elpusztultak, a 18. sz. elején →*Fülekpilis* pusztájaként újultak meg. 1919-ig és 1938–44-ben Magyar.-hoz (Nógrád vm.) tartozott. Az I. vh.-t követő földreform során, majd a II. vh. után szlovák telepeseikkel népesítették be. 1952-ben önálló községgé szervezték.

Romhányi György; ered. *Reichenbach* (*1905. szept. 15. Szár, †1991. aug. 29. Bp.): orvos, patológus. A bp.-i Pázmány Péter Tudományeg. orvosi fakultásán végzett (1928). A II. sz. Kórbonctani Int.-ben or-